

E ENJTE DATA 22 QERSHOR 2023

Në fakt, çështjet e punësimit janë shumë të mprehta, aktuale, të përhershme dhe të vazhdueshme në Shqipëri, veçanërisht kur ato prekin të rinjtë, grupet vulnerabël, siç janë personat me aftësi ndryshe. Në fakt, ligjet aty kanë qenë, por ne çëdojmë në faktin se nuk i zbatojmë ligjet dhe herë pas here i përshtatim, i bëjmë më të mira në letra, por sërish vazhdojmë të mos i zbatojmë. Për sa u përket personave me aftësi ndryshe, në 4 vjet, qëkur është miratuar ligji, sepse ligji është i vitit '95, janë punësuar vetëm 18 persona me aftësi ndryshe. Sa janë sot pritshmëritë pas miratimit të këtij ligji?! Unë shpresoj të jenë shumë, por jam skeptike dhe besoj se sërish do të ngelemi në vazhdën e letrave dhe do të qëndrojmë aty, pa pasur një rezultat konkret për sa i përket punësimit. Sa funksionojnë sot zyrat e punësimit në Shqipëri?! Edhe kjo vlen për t'u diskutuar, sepse nuk e di që të ketë shqiptar që të shkojë të regjistrohet aty dhe të ketë përfituar punë, pra të jetë integruar në tregun e punës.

Për më tepër, ne kërkojmë të cenojmë edhe të drejtën e punësimit të lirë të profesionistëve, të atyre që i kërkon tregu brenda në Shqipëri, edhe tregu jashtë. Pikërisht këtë kategori që e kërkon tregu i punës (këtu flas edhe për pjesën jashtë Shqipërisë), ne duam ta mbajmë aty ku na duhet, pra ta çojmë me orë të tëra larg familjes, larg vendbanimit, për aq kohë sa i intereson propagandës qeveritare për të përmbushur ato qëllime që, në fakt, po shkojnë gjithnjë edhe më tepër larg pritshmërive dhe asaj që na shpaloset në propagandën e përditshme të qeverisë. U referohem mjekëve, të cilët janë tema e ditës, pasi studentët e mjekësisë janë në protestë, edhe nesër do të jenë në protestë për një plan që ka Ministria e Shëndetësisë në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit për të kushtëzuar me anë të kontratave arsimit e kësaj kategorie studentësh, pra ata që duan të vazhdojnë mjekësinë e përgjithshme, më pas edhe punësimin e tyre, duke i detyruar ata të punojnë për 3 vjet sipas nevojave të vendit dhe për 3 vjet u privohet marrja e diplomës pas arsimit 6-vjeçar, pra ciklit 6-vjeçar normal të arsimit të mjekësisë së përgjithshme. Nuk e di se ku mund të shikohet një gjë e tillë, ku mund të ndodhë një gjë e tillë, përveçse në sistemet totalitare, nga të cilat edhe ne kemi një eksperiencë të para 30 vjetëve, por që sot tentohet të rikthehen sërish nga kjo qeveri. Mua më duket realisht absurde që t'i detyrojmë këta studentë, të cilët janë edhe ekselentët e këtij vendi, dhe të kushtëzojmë arsimin e tyre. Cili do të jetë rezultati? Rezultati do të jetë tashmë jo vetëm zbrazja e Shqipërisë nga mjekët, gjë që jemi duke e jetuar me mungesë shërbimi të specializuar, veçanërisht në zonat e thella larg Tiranës, por edhe zbrazja e Fakultetit të Mjekësisë nga studentët, sepse kam bindjen që asnjë nga kjo kategori studentësh nuk do të pranojë të kushtëzohet në arsimim, aq më tepër në qëllimet që i kanë vendosur vetes për një kualifikim sa më të mirë për të qenë ata shërbyesit mrekullibërës nesër të pacientëve të tyre dhe për të qenë gjithmonë më të mirët në fushën ku kualifikohen, sepse janë njerëz që i shërbejnë këtij vendi.

Në fakt, ajo që ne kemi zgjedhur deri tani, absolutisht nuk është ajo që zgjedhin vendet demokratike, pra t'i nxitim, t'i përkrahim dhe t'i mirëpagojmë këta profesionistë, të mbrojmë dinjitetin këtyre njerëzve, që shërbejnë nga mëngjesi deri në darkë dhe që i kanë dhënë kaq shumë shoqërisë shqiptare, gjë që u dëshmuar në kohën e pandemisë kur ishin në vijën e parë të luftës me COVID-19. Për këtë arsye edhe në ligjin "Për strehimin social" ne si komision kemi propozuar që, krahas shtresave të tjera në nevojë, të përfshihen familjarët, fëmijët e mjekëve që kanë humbur jetën në krye të detyrës gjatë pandemisë, si një kategori që duhet të përkrahët me kredi të lehtësuara për çështjen e strehimit. Ajo që kemi zgjedhur që në krye të herës, dhe vazhdojmë sot sërish edhe me këtë akt, me këtë

planprojekt, është ta denigrojmë figurën e mjekut, sepse në hyrjen e QSUT-së shikojmë banderola të mëdha “Stop korrupsionit”, “Denonco korrupsionin”, sepse thua se këtu në QSUT dhe në spitalet e mëdha të vendit fshihet korrupsioni; thua se në atë bakshishin e pacientit ndaj mjekut, ndaj infermierit e të tjerë fshihet korrupsioni; thua se këta njerëz janë problemi i kësaj shoqërie, prandaj ky vend nuk ecën përpara. Në fakt, mendoj dhe kam bindjen që këto banderola duhet të jenë tjetërkund, në hyrjet dhe në hollet e ministrive, duhet të jenë në hyrje të Kryeministrisë, të institucioneve të tjera të këtij vendi, aty ku bëhen tenderët, aty ku merren taksat e shqiptarëve dhe tjetërsohet destinacioni i tyre, aty ku vidhen çdo ditë shqiptarët për të çuar qindra mijëra euro, madje edhe në shtëpitë e sanitarëve të zyrtarëve të lartë të ministrive, jo më të mendosh te vetë zyrtarët e lartë. Kështu që aty duhet të jenë këto banderola dhe jo në hyrje të spitaleve, jo t’i përdorim mjekët për shou mediatik publik për të tërhequr vëmendjen nga skandali i radhës qeveritar. Kështu që në kushtet e një sistemi të tillë, që i përdor, që nuk i vlerëson, që i denigron, që i zhvesh totalisht edhe në punën e tyre të përditshme, që përfshin edhe gabimet njerëzore të profesionit, patjetër që mjekët do të zgjedhin të largohen, të ikin në vende të tjera që i mbështesin, në vende të tjera që i vlerësojnë, që u japin pozicionin që meritojnë, dinjitetin e tyre dhe të vazhdojnë jetën të qetë, pa pasur mendjen se dikush do t’i kapë mbrapa nga përparësja dhe do t’i nxjerrë në kamerat e medieeve.

Nga ana tjetër, unë jam e sigurt që ky planprojekt i ministrive nuk do të ketë asnjë sukses, sepse ne e pamë dhe po i shikojmë kontratat e detyruara në specializime, ku në vitet e para pati një lloj interesi dhe tashmë që tregu është i mbushur, sidomos në qendrat më të mëdha, ku mungojnë vendet e punës për këta specialistë, shikojmë se kemi shumë pak interes, madje nuk plotësohen as kuotat e specializimeve. Domethënë, ka rënë ndjeshëm niveli i specialistëve që ne sot prodhojmë në shëndetësi, sepse interesi i mjekëve të rinj për ta vazhduar këtë proces në Shqipëri ka rënë, duke qenë se sot ka mjekë specialistë që punojnë, në rastin më të mirë, si mjekë familjeje dhe në raste të tjera janë të papunë. Pra, 10 vjet për formim profesional, për të shërbyer, të shkuara dëm në këtë vend! Unë dua t’u bëj thirrje të dyja ministrive që të tërhiqen nga ky absurditet, i cili nuk do t’i çojë askund, i cili thjesht do të boshatisë edhe universitet, konkretisht të mjekësisë, nga një shtresë elitë, nga një shtresë nxënësish që vërtet mund t’i japin shumë kësaj Shqipërie, nëse nesër do të trajtoheshin jo me masa shtrënguese, jo me këtë formë diktatoriale për t’i mbajtur këtu kundër vullnetit të tyre, por do të trajtoheshin me dinjitet, do të përkraheshin, do të mbështeteshin, t’u ofroheshin kushtet dhe infrastruktura e duhur për të punuar dhe për të bërë detyrën e tyre, atë që më së shumti është dëshira dhe qëllimi i tyre. Faleminderit!

PJESA E DYTE

Të nderuar qytetarë,

Të nderuar kolegë deputetë,

Jemi duke diskutuar për projektligjin “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.22/2018 “Për strehimin social””. Sikurse e citoi edhe kolegu parafolës, ne si opozitë kemi bërë propozime për të shtuar gamën e kategorive në nevojë, të kategorive më të pambrojtura, në mënyrë që të përfitojnë

nga të gjitha lehtësirat, dhe kjo është diçka pozitive. Përmend këtu edhe fëmijët e mjekëve të rënë në krye të detyrës gjatë Covid-19, një amendim i opozitës, që është përkrahur edhe nga të gjithë kolegët e tjerë të komisionit. Po ashtu, gjë pozitive është edhe përfitimi i familjarëve të policëve të rënë në krye të detyrës, i grave të dhunuara e të tjera, që janë disa nga pikat që përmban ky ligj, për të marrë kredi me kushte të lehtësuara, në mënyrë që të kenë mundësinë e strehimit dhe të blerjes së një banese me anë të këtyre kredive. Në fakt, përveç këtyre aspekteve, unë do të doja të ndalesha tek amendimi që kërkohet të bëhet sot me anë të këtyre ndryshimeve, që është te neni 18 i ligjit ekzistues, që pas amendimit bëhet neni 8 i ligjit "Për strehimin social", i cili do të votohet, dhe ka të bëjë pikërisht me tërë kontributin e ndërtuesve privatë në fondin e banesave sociale, i cili është vendosur në vitin 2018 në ligjin aktual, që të jetë 3% e të gjithë hapësirës së ndërtimit për ndërtime që janë mbi 2 mijë metra katrorë. Sipas ligjit aktual, 3% e të gjithë kësaj sipërfaqeje do të duhet të kalojë në fondin e banesave sociale të njësisë vendore përkatëse, pra të bashkisë ku bëhet ndërtimi. Çfarë bën ky ligj? Siç tha me të drejtë kolegja ime parafolëse, këto janë ligje kozmetike, edhe sipas gjykimit tim vazhdojmë të jemi në kuadrin e ligjeve kozmetike, ligje që për nga forma janë të bukura, kanë edhe disa aspekte pozitive në lidhje me shtresat në nevojë, ndaj të cilave ne si komision jemi të ndjeshëm, të cilat i mbështesim dhe jemi pro tyre, por kam frikë se brenda këtij ligji përfshihen përfituesit më të mëdhenj, për të cilët nuk u tha asnjë fjalë as nga ministrja e as nga parafolësit. Këta përfitues janë ndërtuesit, oligarkët e ndërtimit, të cilët me anë të amendimit që kërkohet të bëhet sot, do t'i shmangen këtij 3-përqindëshit të arritur me luftë në 2018-ën, dhe me ndryshimet që kërkohet të bëhen, ky 3-përqindësh i sipërfaqes funksionale 2 mijë metra katrorë e sipër do të shndërrohet në 3% të sipërfaqes shtesë për ndërtimet në truall mbi 2 mijë metra katrorë. Pra, janë vetëm dy fjalë ato që ndryshojnë amendimin e propozuar të nenit 18 të ligjit aktual, por në thelbin e tyre këto dy fjalë i heqin kaq shumë fondit të banesave sociale të njësisë vendore e bashkive të vendit, duke i dhënë kaq shumë oligarkisë së ndërtuesve në këtë vend. Kësisoj, unë e përgëzoj ministren, e cila i kuroi shumë bukur amendimet e këtij ligji, po nuk tha asnjë fjalë të vetme për këtë nen, për këtë amendim. E kaloi sikur të ishte dosido, dhe në komision u shpreh se kështu ka qenë dhe kështu do të jetë. Jo, nuk ka qenë kështu, por ka qenë konkretisht siç e citova më sipër. Pra, kjo do të thotë se me këto ndryshime përjashtohen shumë ndërtues privatë nga detyrimi për ta dhënë këtë 3- përqindësh në favor të fondit të banesave sociale. Kjo do të thotë më pak kontribut për këta të pastrehë dhe për këto kategori në nevojë, që e kanë të domosdoshme dhe jetike të kenë një strehë mbi kokë. Është e trishtë ajo që të qëllon të dëgjosh në komision, kur vetë ministrja e Ekonomisë dhe Financave pohon se ky ligj nuk është zbatuar në shumë bashki.

Shumë bashki kanë kërkuar të marrin vlerë monetare në raport me banesat, dhe këtë e kanë rregulluar ashtu, me fjalë, bashkia me ndërtuesit, ndërkohë që ligji është shumë i qartë: në rast se ndërtimi në fjalë nuk është njësi banimi, atëherë do të jepet e njëjta sipërfaqe në një zonë tjetër ku ndërton ndërtuesi, që është njësi banimi. Pra, ligji ka qenë shumë i qartë, ndaj nuk e kuptoj pse duhet bërë amendimi. Nuk e kuptoj ku qëndron ekuivoku, që ministrja shprehet: ka qenë ligji i paqartë dhe nuk është zbatuar. Në gjithë këto vite, në pesë vjet rezulton se vetëm nëntë bashki të vendit e kanë zbatuar këtë ligj. Unë nuk e besoj se ndërtesa-njësi banimi mbi 2 mijë metra katrorë janë ndërtuar vetëm në nëntë bashki të vendit. Jam e bindur se po t'i numërojmë bashkitë e mëdha, ato janë shumë më tepër se kaq, që kanë ndërtesa të tilla, kështu që në mënyrë të dukshme, edhe institucioni më i lartë përgjegjës për të kontrolluar zbatueshmërinë e këtij ligji, nuk e ka kryer detyrën ose, le të themi, ka mbyllur njërin sy përballë moszbatueshmërisë së ligjit, që, në fakt, është pika ku cedojmë gjithmonë. Ligjet i kemi të kuruara, i për afrojmë edhe me direktivat e Bashkimit Europian, i kemi tamam siç duhet, por ama cedojmë gjithmonë te zbulueshmëria e tyre. Ligji është gjithmonë i përpiktë në kërkimin e zbatueshmërisë, kur flitet për qytetarët e thjeshtë, kur flitet për ata të pambrojturit. Ligji është vazhdimisht aty, por gjithmonë oligarkët shpëtojnë, dhe të fortët janë ata që diktojnë, madje bëjnë

edhe ligje, që pastaj vijnë enkas këtu në parlament për t'u votuar. Kjo ishte pjesa kryesore, që më shqetësonte mua, por besoj se edhe gjithkënd. Edhe bashkitë duhet të jenë të shqetësuara në lidhje me këtë, sepse do të ketë më pak përfitim për ta, dhe shumë më tepër për ndërtuesit e mëdhenj, që janë shtresa më e pasur, duke privuar kështu shtresën më vulnerable dhe më në nevojë, sepse, në fund të fundit, 3-përqindëshi nuk është një taksë që e vendos bashkia, sikundër është shprehur me të drejtë edhe përfaqësuesja e ministrisë në përballjen me ndërtuesit, si grup interesi, por është vlera e shtuar e truallit, pasi aty jepet një leje zhvillimore dhe një leje ndërtimi. Pra, ajo hapësirë, ai truall nuk ka më të njëjtën vlerë si para ndërtimit, ashtu edhe pas ndërtimit, ndaj me të drejtë kontributi do të shkojë dhe duhet të shkojë për më të pambrojturit, për kategoritë e shtresave në nevojë, për të pastrehët apo për ata që e kanë të domosdoshme një banesë sociale. Ju faleminderit!